

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 שיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

המלך

פרשת במדבר

תורה

כל שנה מעמד קבלת התורה מחדש:

במדבר פרק א (א) וַיְדַבֵּר יְקֹזֵק אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֶהָל מוֹעֵד בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי בַּשָּׁנָה הַשְּׁנִית לְצֵאתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְאָמֹר:

שאלות:

א { שואלים חז"ל מהו הלשון במדבר סיני ומדוע לא מספיק וידבר ה' אל משה באוהל מועד?
 ב { עוד יש השואלים מדוע מעמד הר סיני ומתן תורה היו במדבר, מפני מה לא ניתנה תורה בארץ ישראל הרי
מבואר במסכת בבא בתרא דף קנח ע"ב אמר רבי זירא, שמע מינה אורא דארץ ישראל מחכים. וקדושתה תשפיע
 על המקבלים שלימות התורה והרבה ממצוותיה אינם אלא בארץ, ומדוע הקדים הקב"ה ונתן לנו את תורתו עוד
 קודם שהגענו לארץ ישראל?

רבים טועים:

ישנם רבים טועים שהיה מעמד הר סיני וקבלת התורה והוא רק היסטוריה שאנו חוגגים זכר לאותו יום גדול
 ונורא, אולם מתורתנו נלמד שבכל שנה ושנה יש מעין מעמד הר סיני וקבלת התורה מחדש בפועל ולא סתם זיכרון
 לדבר, עד אשר אשר יש לזה השלכות והשפעה על המציאות בימינו, ואף הדבר בא לידי ביטוי בהלכה כאשר נבאר
 לקמן.

התורה ניתנה בשלשה דברים אש מים ומדבר:

והנה דרשו חז"ל במדרש במדבר רבה (וילנא) פרשה א ז וידבר ה' אל משה במדבר סיני למה במדבר סיני? מכאן
 שנו חכמים בגי' דברים ניתנה התורה, **באש, ובמים, ובמדבר**, באש מנין (שמות יט) והר סיני עשן כולו וגוי', **ובמים**
 מנין שנאמר (שופטים ה) גם שמים נטפו גם עבים נטפו מים, **ובמדבר** מנין וידבר ה' אל משה במדבר סיני, ולמה
 ניתנה בגי' דברים הללו? אלא מה אלו חנם לכל באי העולם כך דברי תורה חנם הם שנאמר (ישעיה נה) הוי כל צמא
 לכו למים, **ד"א** וידבר ה' אל משה במדבר סיני אלא כל מי שאינו עושה עצמו **כמדבר הפקר** אינו יכול לקנות את
 החכמה והתורה לכך נאמר במדבר סיני.

תפארת שמשון מדוע ניתנה תורה במדבר סוד ההתקשרות עם הקב"ה:

וכתב הרה"צ רבי שמשון פינקוס זצ"ל בספרו לבאר מדוע מתן תורה במדבר דוקא: ביאור הדבר נראה על פי
 דרשת חז"ל משנה סוף תענית על הפסוק בשיר השירים ביום חתונתו וביום שמחת לבו שחתונתו זהו מתן תורה,
 הקשר והחיבור של כלל ישראל עם הקב"ה הוא ע"י התורה. כדי שהשייכות תהיה מושלמת וללא הפרעות של
 היסח הדעת לדברים אחרים צריך שהתורה תהיה הדבר היחיד ביניהם, אילו נכנסו לארץ ישראל קודם מתן תורה
 עלול היה לקרות שילכו איש לגפנו ולתאנתו ותורה מה תהא עליה? ארבעים שנה במדבר ללא התעסקות בשדה
 וכרם הם כחדר יחוד בין הבעל והאשה בהם מתחזקות השייכות ביניהם, מעולם לא שמענו שחופה תהיה בתוך
 הבית כי אם היא תיערך בבית הכלה תצטרך להתעסק בצרכי המטבח וזה לא הזמן המתאים לכך. במדבר ללא
 המצוות התלויות בארץ כל ההתעסקות היתה בתורה בלבד ואז נקבע לדורות עולם הקשר והדביקות של כלל
 ישראל אל הקב"ה ע"י התורה הקדושה זו היתה החתונה החופה והיחוד בין כנסת ישראל לאביהם שבשמים.

ערב שבועות נקרא יום טבוח:

והנה חג מתן תורה אינו חד פעמי אלא מתחדש בכל שנה כאשר נבאר בהקדם המבואר במסכת שבת דף קכט
ע"ב אמר שמואל ארבעה דהוא ארבעה, ארבעה דהוא ארביסר, ארבעה דהוא עשרים וארבעה, ארבעה דליכא
 ארבע בתריה סכנתא. ראש חודש ושני לו חולשא, שלישי לו סכנה, מעלי יומא טבא חולשא, מעלי יומא דעצרתא
 סכנתא. וגזרו רבנן אכולהו מעלי יומא טבא משום יומא טבא דעצרת. דנפיק ביה זיקא ושמיה טבוח. דאי לא
 קבלו ישראל תורה הוה טבח להו לבשרייהו ולדמיייהו ע"כ. **ביאור המאמר** אמר שמואל: ימים אלו קשים להקזה:
 יום ד' בשבוע, דהוא ד' בימי החדש. או יום ד' בשבוע, דהוא ארביסר, יום י"ד בימי החדש. או יום ד' בשבוע, דהוא
 עשרים וארבעה בימי החדש. או יום ד' בשבוע דליכא ארבע ימים בתריה עד סוף החדש. כל ימים אלו הם סכנתא
 להקזי בהם. יום ראש חדש, והיום שהוא שני לו, דהיינו, היום שלאחריו - חולשא למקזי בו. יום שלישי לו [לראש
 חודש] - סכנה להקזי בו. מעלי יומא טבא, ערב יום טוב - חולשא למקזי ביום זה. מעלי יומא דעצרתא, בערב חג
 השבועות - סכנתא למקזי בו. וגזרו רבנן שלא יקזו, אכולהו מעלי יומא טבא, בכל ערבי ימים טובים, משום ערב
 יומא טבא דחג עצרת, שיש בו סכנה מיוחדת. משום דבאותו היום שקיבלו ישראל את התורה, נפיק ביה זיקא,
 יצא בו שד ושמיה "טבוח", דאי לא קבלו ישראל את התורה, הוה אותו השד, טבח להו, לבשרייהו ולדמיייהו.

פסק ההלכה שיש סכנה בערב שבועות:

וכן נפסק בשולחן ערוך אורח חיים סימן תסח סעיף י: הגה: ונהגו שלא להקזי דם בשום עיי"ט, ואין לשנות (כל
 בו בשם מהרי"ו). **וכתב המגן אברהם סימן תסח ס"ק טו** שלא להקזי דאיתא ספיי"ח דשבת דבערב שבועות נפק

**הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"**

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

זיקא דשמייה טבוח ואי לאו דקבילו ישראל אוריית' הוי טבח להו לבשרייהו ולדמייהו, וגזרו רבנן על כל עייט משום ערב שבועות, שרעפייין מהרי"ו אוסר ומהרי"ל מתיר מלבד בהושענא רבה מפני שהוא יום דין, ובעייט האחרון של פסח הכל שרי דאינו רגל בפ"ע (מט"מ) ובלילה שלפני יו"ט נ"ל דמותר להקזי דם חוץ מליל הושענא רבא: **וכן כתב הט"ז אורח חיים סימן תסח ס"ק ז** שלא להקזי כו'. גזירה משום ערב שבועות ששם יש סכנה משום זיקא ששמו טבוח, ומשמע בכל בו דבעייט אחרון של פסח אין חשש, והך שלא להקזי ה"ה מה שקורין קע"פ שטעלין כ"כ מהרי"ו: **ובמשנה ברורה סימן תסח ס"ק לח** שלא להקזי דבערב שבועות יצא שד שמו טבוח ואלו לא קיבלו ישראל את התורה הוי טבח להי לבשרייהו ולדמייהו, וגזרו רבנן על כל עייט משום ערב שבועות, ושרעפייין שקורין באנקע"ס או קעפ זעצייין יש מתירין מלבד הו"ר שהוא יום הדין, ועכ"פ בערב שבועות יש להחמיר, ובלילה שלפני עייט מותר להקזי דם חוץ מליל הו"ר. ועייט אחרון של פסח הכל מותר דאינו רגל בפ"ע. וכ"ז כשרוצה להקזי לבריאות, אבל משום סכנה כבר דשו בו רבים ושומר פתאים ה', ואפילו בערב שבועות התיר בא"ר כשצוו הרופאים בחולי שיש בו סכנה, אבל בלא"ה לא:

קושיית המהרש"א מדוע נקרא טבוח ולא טובח תירוצו וביאורו:

והקשה המהרש"א בסנהדרין דף מג ע"ב בעניין לזבוח את יצרו מדוע קראו חז"ל לאותו מזיק בשם טבוח ולא טובח בהיות והוא איים לטבוח? ותירץ היות והאיום היה על תנאי אם לא יקבלו את התורה, אבל כיון שבניי קיבלו את התורה הם טבחו אותו כעין הזובח את יצרו וע"ש זה נקרא טבוח ולא טובח.
אולם ראיתי מקשים על המהרש"א הרי שמו טבוח ניתן לו בזמן התנאי טרם קיבלו את התורה ואז היה טבוח ולא טבוח? ואפ"ל שכוונת המהרש"א שניתן לו השם על העתיד שיהיה טבוח ודוחק.

כיצד שייך דין זה לזה? אחרי קבלת התורה:

אך עוד קשה לפי המהרש"א אשר כבר אותו מלאך או מזיק נטבח בעקבות קבלת התורה, א"כ אחרי קבלת התורה אין שום עניין לאותו איום שהיה, ואם כן מדוע הגמרא אומרת שיש סכנה בערב שבועות להקזי דם מפני אותו מזיק שמאיים הרי כבר טבחו אותו, **ויותר קשה** כיצד נפסק הדבר בשו"ע להלכה, שפוסקי זמננו דנים אם מותר לעשות ניתוח בערב חג השבועות מפני הסכנה, **עיינן בשו"ת ציץ אליעזר חלק יב סימן מו** שמסיק כל שאין הכרח עדיף לדחות מפני הסכנה?

מכאן יסוד שקבלת התורה מתחדשת תמיד:

ונלע"ד לבאר היות וכתוב אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, נמצא שקיום העולם תלוי בקבלת התורה של בניי, כמבואר **במסכת פסחים דף סח ע"ב** והאמר רבי אלעזר אלמלא תורה לא נתקיימו שמים וארץ, שנאמר [ירמיהו לג] אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, והיות שכל אומות העולם סירבו לקבל את התורה, נמצא שאם לא יקבלו את התורה יהיה תוהו ובוהו, ואף אותו מלאך או מזיק לא יהיה לו קיום אלא יהיה טבוח, לכן יצא לאיים מפני מצבו שאם לא יקבלו את התורה הוא יהיה טבוח ומכוח שהוא טבוח מאיים ולכן שמו כן. **ובדברנו יובן היטב** שהמלאך או המזיק לא נטבח ועדיין קיים ולכן יש אזהרה לדורות מפני הסכנה. ונראה שהדבר מוכרח כיון שגם היום **כתב בספר נפש החיים** מדוע השי"ת ברא את העולם עגול וכן פיזר את בניי בכל העולם, כיון שאם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי, היינו אפילו רגע כמימרה שלא יהיה עסק התורה בעולם העולם תיכף נהפך לתוהו ובוהו, ולכן עשה השי"ת את העולם עגול בכדי שיהיה עסק התורה בכל רגע, ולזאת בכל ערב חג שבועות מתעוררת אותה סכנה ואותו איום מחדש על כל אחד ואחד אם לא יקבל את התורה נמצא בסכנה, שאותו איום שהיה במעמד הר סיני ישנו גם היום בכל רגע ורגע וא"כ מדוע שישתנה המצב של אותו מלאך או מזיק, ולכן אמרה הגמרא ונפסק להלכה גם היום שיש סכנה בערב מתן תורה להקזי דם. ויתכן לומר שזה כוונת המהר"ל **מפרג באגדות שם** אשר כתב לפרש העניין עיי"ש.

אותו שפע רוחני שהיה ישנו עד היום מחדש:

הראת לדעת כי חז"ל מלמדים אותנו בזה כי מעמד קבלת התורה אינו היסטוריה שהיית אלא בכל שנה ושנה מחדש יש מעמד קבלת התורה אצל כל אחד ואחד מחדש, כמו שכתב מהר"ח"ו **בשם האר"ז** ל"ל כי אותו שפע שהיה בזמן של כל חג וחג גם בזמן הזה יש אותו שפע ואותה התעוררות מחדש, וכן כתב **הרמח"ל בדרך ה"ד ז** כל תיקון שנתקן ואור גדול שהאיר בזמן מהזמנים בשוב תקופת הזמן ההוא יאיר עלינו אור מעין האור הראשון ותחודש תולדת התיקון ההוא במי שקבלו וכו', ועל דרך זה חג השבועות למתן תורה והשפעה מתחדשת זו ניתנת בכל שנה כמידת הקבלה שמקבלים אותה. **וכן כתב המחצה"ש בסימן תסח** להסביר את הדבר מפני, דנודע דבכל הזמנים שאירע לאבותינו עניין מה, כשיגיע זמן ההוא שוב מתעורר קצת מעין אותו דבר ועניין ההוא. ובדומה לזה מסביר גם **בשו"ע הגרש"ז בסעי' י"ב עיי"ש**.

הרב הראשי עיה"ק אלעד מרדכי מלכא שליט"א
נשיא וראש מוסדות "אור המלך"

מחבר ספרי שו"ת דרך המלך, אמרי מרדכי, ודרכי המלך על המועדים ועוד
 רשת מעונות, ורשת גנים, ת"ת פרי תואר, ובית יעקב פרי תואר, תיכון בית יעקב החדש, ת"ת מאור ישראל,
 ישיבה קטנה ארחות יהודה, ביהמ"ד גבוה לרבנים ודיינים "לקח טוב" קופת "מפעל החסד" אלעד
 Chief Rabbi of Elad, Israel MORDECHAI MALKA, Founder & President of Institutions "Or Hamelech"

עיר התורה שקרובה אליך

דברי הפוסקים ומעשה שהיה שיש סכנה גם בזה"ז:

וכן כתב בשו"ת ציץ אליעזר ח"יב סימן מו בא"ד הביא את דברי הלבוש בסימן תצ"ג סעי' ה' לא נמנע מלהזכיר
 מזה, ופוסק וז"ל: אין מקיזין דם בערב שבועות וכן בכל עיי"ט וטעמא משום דבע"ש הוא יום סכנה משום שבו
 נפק זיקא לעולם ששמו טבוח ואי לא קבלו ישראל את התורה היה טבח להו לדמיהו ולבשריהו וגזרו חז"ל בכל
 עיי"ט שלא להקזי דם משום ערב שבועות עכ"ל. ולא עוד אלא **דבשו"ת מהר"י מברונא סי' קי"ח** (הובאו דבריו
 גם בכה"ח סי' תס"ח ס"ק צ"ח) מובא ע"ז גם מעשה - רב, דמסופר שם שהעיד לפניו מה"ר אייזיק לוי על מהרי"ו,
 שפעם אחת חל שבועות בימים א' ובי' ובע"ש נכנסו למרחץ ומיחה בבחורים מלהקזי משם מהרי"ל כי ס"ל דחשיב
 כערב יו"ט, ולא אשגחו ביה ונסתכנו, ואמר תיתי להו דעברו על דברי אדמו"ר מהרי"ל ז"ל ע"ש. הרי מעשה - רב
 מזה דאסתכנו גם בזמננו ואפילו כשלא היה ערב שבועות ממש ורק ערב שבת שלפני זה הואיל ומ"מ נחשב היום
 הזה באותו שנה כערב שבועות בהיות וערב שבועות ממש היה בשבת ומפני כן דין ערב שבת זה גם כדן ערב
 שבועות, אם לא שנרצה לדחות ולומר דהתם שאני די"ל שלא בא להם הסכנה בגלל עצם ההקזה אלא בא להם
 זה בתורת עונש על שעברו על דברי הרב הוא המהרי"ל ששלח לצוות עליהם שלא יקזו ביום זה באשר לדעתו יש
 להחמיר לנהוג בו כאילו הוא ערב יו"ט ממש. או דילמא י"ל עוד דהתם שאני מפני שמלבד שהיה עליו דין עיו"ט
 הרי גם ערב שבת היה ובערב שבת גופיה ג"כ חשש סכנה בו מפני דמאדים קיימי בזווי, ורק אמרינן ביה בדרך כלל
 דכיון דדשו ביה רבים שומר פתאים ה' כדאיתא בשבת שם, ולכן בההיא עובדא דאיזדמן שהיה ערב שבת וגם היה
 עליה דינא דעיו"ט ולכן זה וזה הוא דגרמו דאיסתכנו [ואציין בזה לדברי סי' יפה ללב סי' תס"ח סק"ד שכותב
 דלפמ"ש הבאה"ט אם חל פסח ביום א' יכול להקזי בע"ש שהוא ערב שבת הגדול ע"ש] ע"כ.
נמצא עולה ומתברר כי בכל שנה מחדש מחוייב כל אחד להתכונן לקבלת התורה כמעמד הר סיני ולקבל על עצמו
 ביתר שאת ועוז משנה שעברה בכדי להיות הולך ומוסיף ולא ההיפך חלילה, כיון שהתורה היא חיינו והיא קיום
 העולם שהכל תלוי בקבלת התורה.

בכל יום בת קול יוצאת מהר חורב:

ובזה יובנו מאמרי חז"ל **במדרש תנחומא (ורשא) פרשת כי תשא סימן טז** אריב"ל בכל יום בת קול יוצאת מהר
 חורב ואומרת ווי לכם הבריות מעלבונה של תורה שכל מי שאינו תדיר לתורה נזוף הוא לפני הקב"ה שנאמר
 והלוחות מעשה אלהים, כאדם שאומר לחבירו מה מלאכתו של זה כסף נבחר, כך מלאכתו של מלך מלכי המלכים
 עוסק בתורה. **ללמדנו** שמעמד הר סיני אינו היסטוריה אלא נמשך לדורות עד ימינו ובכל יום הדבר מתחדש
 ויוצאת בת קול, ומלבד זה במיוחד בערב יום מתן תורה שהוא יום דין לקיום העולם וכל המבטל תורה יתבע על
 עלבון התורה אשר היא תרת אלוקים.

הנהגת גדולי ישראל בהתקרב שבועות:

ומסופר כי הגר"י מסלנט היה נראה עצוב ומתוח לפני חג השבועות, וכאשר נשאל לפרש הדבר הסביר כיון
 שמתקרב יום הדין של עולם התורה. **וכן מסופר על הרב ש"ך זצ"ל** שגם אצלו היו רואים מתח גדול לפני חג
 השבועות, והסביר שכך שמע מהגר"י מלצר זצ"ל אשר שמע בשם הנצי"ב שהוא יום הדין להשגת חוכמתו של
 האדם באותה שנה.

מוסר השכל:

עלה בידנו שהתורה הקדושה מלמדת אותנו שמעמד הר סיני וקבלת התורה היא בכל שנה ושנה מחדש עד אשר
 משפיע על המציאות ומחוללת סכנת נפשות בהקזת ובדיקות דם בערב חג מתן תורה, והדבר מחייב להכין כל
 אחד את עצמו לקבלת התורה, ובכדי לזכות לקבלת התורה וקנינה הרי הקב"ה נתן את התורה דוקא במדבר סיני
 בכדי שלא יהיה שום עיסוק המפריע את ההתקשרות שלו עם הקב"ה כחתן וכלה על ידי עסק התורה אחרת כל
 שעסוק בדברים אחרים אינו מתחבר ולא שייך שתהיה התורה מאורסה אליו, וממילא גם בימינו כל שנה מחדש
 הגם שנמצא כבר בארץ ישראל וישנם עיסוקים רבים, עלינו להתאמץ להתחבר לתורה כיום חתונתו בהיות והיא
 האמצעי שהאדם יתחבר לבוראו ובה יזכה לקבלת התורה, ויהי רצון שנוזכה כולנו לאהבת התורה ולעריבות
 ומתיקות התורה הקדושה ועל ידי זה נוזכה לקבלת התורה מחדש אמון ואמן.

בידידות ואהבה

בברכת שבת שלום וחג שמח
הצב"י מרדכי מלכא ס"ט